

Utlåtande 2006:8 RI (Dnr 019-4964/2005)

Nya principer för beräkning av anslag till partierna i kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Förslag till nya principer för beräkning av stödet till partierna i kommunfullmäktige godkänns.
2. Förslag till partistöd för budgetåret 2006 godkänns. Merkostnaden, 12,2 mnkr, finansieras ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2006 års budget och redovisas under Kommunfullmäktige m.m.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Inför varje ny mandatperiod beslutas om fördelning av borgarrådsposter, presidiesammansättningar, utskottsplatser, partiernas personella resurser m.m. Denna överenskommelse inbegriper även partistödet. Vad gäller anslaget till de politiska partierna i Stockholm stads kommunfullmäktige har det varit oförändrat sen 1992. Före 1998 specificerades ett särskilt stöd till de politiska ungdomsorganisationerna. Från 1998 är detta inlagt i partistödet utan särredovisning.

Vid senaste överenskommelsen från oktober 2002 konstaterades att "nivån på det kommunala partistödet under perioden 2002-2006 hålls oförändrat jämfört med tidigare mandatperiod." Av budgeten framgår hur stödet är beräknat. Grundstödet per parti är 300 000 kr, partistödet per mandat är 171 652 kr och utbildningsstöd per mandat 18 000 kr. Totalbeloppet för partistödet redovisas

senast i förteckningen över "ersättningar till utomstående organisationer och föreningar" (2005 KF:8).

Ärendet

I ärendet föreslås att partistödet beräknas som en andel (80%) av partianslagen i riksdagen. Partianslagen utgår som mandatstöd bestående av tre delar, mandatbundet stöd, tilläggsstöd och tillägg till basstöd. Under innevarande mandatperiod uppgår stödet per riksdagsmandat till 410 625 kr.

En liknande princip har införts för beräkning av arvoden till borgarråd och förtroendevalda i staden. Rådande huvudregel är att borgarrådets och vissa arvoden beräknas som 80% av arvodet för statsråden och det bör gälla även för partianslagen. Statsrådsarvodesnämnden vid riksdagen fastställer arvoden till statsråden, och de omprövas en gång om året.

Partistödet för 2006 skulle enligt den föreslagna beräkningsmodellen fördelas enligt följande:

	Mandat	kr
Socialdemokraterna	35	11 497 500
Moderaterna	27	8 869 500
Folkpartiet	17	5 584 500
Vänsterpartiet	11	3 613 500
Miljöpartiet	6	1 971 000
Kristdemokraterna	5	1 642 500

Mina synpunkter

Det bör råda likvärdiga principer för stödet till partiorganisationer och förtroendevalda. Den modell som har införts i Stockholm, och som förenklar och förtydligar de villkor som gäller för ersättning till stadens förtroendevalda, kan med fördel tillämpas även på stadens stöd till de politiska organisationerna. Det skapar tydlighet och ger klara förutsättningar för partierna att bedriva ett långsiktigt hållbart politiskt arbete.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Margareta Olofsson* (v) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå det föreliggande förslaget om nya principer för beräkning av anslag till partierna i kommunfullmäktige med nedan anförda motiveringar.

1. Den 21 oktober 2002 undertecknade samtliga partiers representanter i Stockholms Stadshus en överenskommelse om att det kommunala partistödet hålls oförändrat under perioden 2002-2006 jämfört med tidigare mandatperiod.
2. Det nya förslaget gynnar kraftigt de två största partierna, socialdemokraterna och moderaterna i och med att man enbart tar hänsyn till antalet mandat och slopar grundstödet på 300 000 kr, som samtliga partier idag får. Minskar antalet mandat för ett mindre parti kommer förslaget att innebära mycket kännbar förändring av de ekonomiska villkoren. Vi anser därför att förslaget att basera partistödet på enbart antalet mandat är djupt odemokratiskt. Att dela upp partistödet till ett grundstöd, ett mandatstöd och ett utbildningsbidrag i enlighet med den gällande principen är därmed att föredra. Vi är beredda att ta upp nya förhandlingar om storleken på partistödet enligt dessa principer inför nästa mandatperiod.
3. Det nya förslaget innebär en kostnadsökning med drygt 12 mnkr (vilket motsvarar drygt 58 %:s höjning), som det inte finns täckning för i 2006 års budget. Samtidigt finns det också många angelägna behov t.ex. inom socialtjänsten, som skulle välkomna en resursförstärkning. De flesta av stadens övriga verksamheter har inte fått någon pris- eller lönekompensation under de senaste åren, varför vi ifrågasätter, varför just de politiska partierna skulle kompenseras.
4. Vi befarar dessutom att förslaget om så kraftigt höjt partistöd skulle bidra till ökat politikerförakt och irritation bland allmänheten över politiker som på detta sätt gynnar sig själva.

Reservation anfördes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. avslå förslaget till principer för partistödet
2. höja grundstödet till 500 000 kronor år 2007
3. i övrigt anföra följande.

En höjning av mandatstödet så som föreslås i ärendet gynnar främst de större partierna. Vi anser att en höjning av partistödet istället bör utformas så att grundbidraget höjs för partierna. Detta skulle gynna alla partier på lika villkor. Det vore rimligare att en höjning av partistödet görs i samband med att nästa mandatperiod påbörjas, d.v.s. 2007.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Förslag till nya principer för beräkning av stödet till partierna i kommunfullmäktige godkänns.
2. Förslag till partistöd för budgetåret 2006 godkänns. Merkostnaden, 12,2 mnkr, finansieras ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2006 års budget och redovisas under Kommunfullmäktige m.m.

Stockholm den 11 januari 2006

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp), *Ann-Margarethe Livh* (v), *Christopher Ödmann* (mp) och *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. avslå föreliggande förslag till beslut om nya principer för beräkning av partistödet
2. därutöver anföra.

Samtliga partiers gruppleddare har i ett skriftligt avtal från 2002 kommit överens om partistödets storlek för mandatperioden. Utan att kalla till ny gruppleddaröverläggning föreslår socialdemokraterna en ny princip för beräkning av analysen. Förslaget innebär en mycket kraftig ökning av partistödet i synnerhet för fullmäktiges största partier. Om ett ingånget avtal skall brytas eller förändras krävs nya gruppleddaröverläggningar före nytt beslutsförslag. Partierna emellan måste kunna lita på att ingångna avtal gäller.

Visst kan det finnas skäl till att förändra beräkningsgrunderna och principerna för hur anslagen till de politiska partierna i fullmäktige fördelas. Sådana förändringar bör dock föregås av en bred politisk diskussion för att besluten ska kunna fattas med bredast möjliga majoritet.

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Det nya förslaget gynnar kraftigt de två största partierna, socialdemokraterna och moderaterna i och med att man enbart tar hänsyn till antalet mandat och slopar grundstödet på 300 000 kr, som samtliga partier idag får. Minskar antalet mandat för ett mindre parti kommer förslaget att innebära mycket kännbar förändring av de ekonomiska villkoren. Vi anser därför att förslaget att basera partistödet på enbart antalet mandat är djupt odemokratiskt. Att dela upp partistödet till ett grundstöd, ett mandatstöd och ett utbildningsbidrag i enlighet med den gällande principen är därmed att föredra. Vi är beredda att ta upp nya förhandlingar om storleken på partistödet enligt dessa principer inför nästa mandatperiod.

Det nya förslaget innebär en kostnadsökning med drygt 12 mnkr (vilket motsvarar drygt 58 %:s höjning), som det inte finns täckning för i 2006 års budget. Samtidigt finns det också många angelägna behov t.ex. inom socialtjänsten, som skulle välkomna en resursförstärkning. De flesta av stadens övriga verksamheter har inte fått någon pris- eller lönekomensation under de senaste åren, varför vi ifrågasätter, varför just de politiska partierna skulle kompenseras.

Vi befärar dessutom att förslaget om så kraftigt höjt partistöd skulle bidra till ökat politikerförakt och irritation bland allmänheten över politiker som på detta sätt gynnar sig själva.

Särskilt uttalande gjordes av *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Det är anmärkningsvärt att höjningen av partistödet kommer nio månader före valet. Att denna mycket kraftfulla höjning föreslås samtidigt som viktiga kommunala kärnverksamheter inom skola och omsorg tvingas till omfattande besparingar, är oförsvarbart. Beslutet riskerar att leda till ökat politikerförakt bland allmänheten.

Särskilt uttalande gjordes av *Christopher Ödmann* (mp) enligt följande.

En höjning av mandatstödet så som föreslås i ärendet gynnar främst de större partierna. Vi anser att en höjning av partistödet istället bör utformas så att grundbidraget höjs för partierna, förslagsvis till 500 000 jämfört med dagens 300 000. Detta skulle gynna alla partier på lika villkor. Det vore rimligare att en höjning av partistödet görs i samband med att nästa mandatperiod påbörjas, d.v.s. 2007.